

Femte Afsnit.

Om Betaling for Forkyndelser og Op- læsning ved Kirkestævne, samt til Vidner ved Rets handlinger, Syns- og Skjønsmænd.

Nærværende Afsnit indeholder i sine §§ 88—94 Reglerne om Betalingen for Forkyndelser, i § 95 Bestemmelserne om Betaling for Oplæsning ved Kirkestævne og i §§ 96—99 Forstrifterne om Vederlag til Vidner ved Rets handlinger og til Syns- og Skjønsmænd.

I Udkaftene til Lov om den borgerlige Retspleie og Lov om Strafferetspleien er det Forudsætningen, at der skal være et vist Antal Stævningsmænd og Retsbude til at foretage Forkyndelser, og i Overensstemmelse hermed er der i Udkaft til Lov om Domsmagtens Ordning m. m. §§ 55—56 truffet de fornøgne Bestemmelser om deres Ansættelse. Efter den Ordning, som her er truffet, kan der formentlig ikke være Tale om at gjøre Stævningsmandshvervet som efter den gjældende Ret til et borgerligt Ombud, og da der til enhver Stævning skal benyttes Stævningsmænd, og der kan benyttes en hvilken som helst Stævningsmand i hele Retskredsens, er det formentlig nødvendigt at forhøje Betalingen til dem for at faae dertil egnede Individuer, hvilket ogsaa er udtalt i Motiverne til Udkaft til Lov om Domsmagtens Ordning m. m., Side 34.

Forat ikke Befordringsudgifter i mangfoldige Tilfælde skulle komme til har man troet, at det maa blive nødvendigt, at der i hvert Sogn ansættes i det Mindste 2 Stævningsmænd. Den Vei, Kommissionen har troet at burde gaa forat tilsikre Stævningsmændene en passende Indtægt, er den, at der dels tillægges dem Betaling ogsaa for Forkyndelser i offentlige og beneficerede Sager, hvilke nu skulle udføres uden Betaling, dels i det Hele fastsættes en noget højere Betaling end den dem efter den gjældende Ret tilkomende. Medens Betalingen for Forkyndelse af en Indkaldelse til Forligskommissionen eller for Mæglere i Ægendesager i Udkaftets § 88 ikkun er sat ubetydeligt op, se Plakat af 9de Juli 1819 og Lov 10de Mai 1854 § 76, er der i § 89 derimod sat en ikke lidet højere Betaling for de der omhandlede Forkyndelser end den i Sportelreglementets § 146 foreskrevne. Dog har man troet i Riged med den gjældende Ret at burde fastsætte en modereret Betaling for Forkyndelser i private Straffesager og i mindre Gjældsager, jfr. Sportelreglementets § 146, Plakat. 1ste Mai 1822 § 4 a., Pl. 26de Febr. 1845 § 1 og Fdg. 6te August 1824 § 8 A. Nr. 2 og B.

Den i § 89, 2det Stykke, fastsatte Betaling er kun forhøjet ubetydeligt fra den i sølge Lov om Udpatning m. m., af 29de Marts 1873 § 14 gjældende.

Da Retsbudene have faat Løn som saadanne og altid kunne paaregne et større Antal Forretninger end Stævningsmanden i et Landsogn, har man i § 89, sidste Stykke, troet at burde nedfætte Betalingen for Forkyndelser, foretagne af dem, til det Halve med Undtagelse af Betalingen for den i Slutningen af 2det Stykke ommeldte Forkyndelse.

Reglen i § 90 stemmer i det Hele med den gjældende Ret, se Sportelreglementets § 146, Pl. 28de Februar 1845 § 2 og Ranc. Skr. 27de Oktbr. 1821.

Foruden de ovenfor nævnte Forkyndelser paahviler der Stævningsmændene at foretage mangfoldige andre, saasom Tilfigelser til Møde for Landvæsen- og Overlandvæsenkommissioner, Tilfigelser og Forkyndelser i Deanssager o. s. v.; men Bestemmelserne om Betaling herfor ligge formentlig udenfor nærværende Udkaft. Derimod har man paa Grund af den lignende Bestemmelse i Sportelreglementets § 146, sidste Stykke, anset det for rettest at optage en Regel som den i § 91.

I sølge Udkaft til Lov om den borgerlige Retspleie § 109, 3die Stykke, og Udkaft til Lov om Strafferetspleien § 96, 2det Stykke, ere de for en Retskreds bekliffede Stævningsmænd pligtige at besørge de i bemeldte Udkaft ommeldte Forkyndelser og Meddelelser indenfor Retskredsens Grændser. Hvad angaar de i nærværende Udkaft §§ 88 og 91 omtalte Forkyndelser har Kommissionen troet ikke at burde udstrække Stævningsmændenes Forpligtelse i den nævnte Henseende udover det Sogn eller den Kjøbstad, i hvilken Stævningsmændene bo, og den samme Indskrænkning har man gjort af praktiske Hensyn ved de i § 89, 2det Stykke, omhandlede Forkyndelser, ved hvilken sidste Regel der forsaavidt er gjort Forandring i Reglen i Udkaft til Lov om den borgerlige Retspleie § 109, 3die Stykke.

Det synes selvsølgelig, at der bør tillægges Stævningsmændene, der kunne komme til at foretage Forkyndelser i lang Afstand fra deres Bolig, Befordringsgodtgjørelse for længere Afstande, og man har anset det for rettest at fastsætte Godtgjørelsens Størrelse til en bestemt Sum pr. hver løbende halve Mil. Ogsaa efter den gjældende Ret tages der tilbøielig Hensyn til Afstanden i hvilken Forkyndelsen skal ske, se Sportelreglementets § 146, 2det Stykke. Reglen om fri Baadbefordring er allere hjemlet ved Sportelreglementets § 146, 3die Stykke. At der ogsaa tillægges Stævningsmændene Dagpenge, forsaavidt de maa være fraværende fra deres Hjem over 6 Timer, synes naturligt og er tilbøielig hjemlet i den gjældende Ret, se Ranc. Skr. 2den Februar 1828.

Bestemmelsen i Udkaftets § 93 trænger ikke til nogen Forklaring, og Reglen i § 94 stemmer med den gjældende Ret, se Ranc. Skr. 20de Febr. 1838.